

Junior sokol

speciál časopisu SOKOL

8-9/2008

SOUTĚŽ

Budeme se pohybovat?

S novým školním rokem máme pro vás i novou soutěž. Přivedl nás na ni pohled kolem nás. Především pohled na informační technologie – tedy počítače, mobily, „empětrojky“ a další. Ne, že by nás podiváná na ně tak fascinovala, ale zajímavé je dívat se, jak s nimi zacházíme. Přibývá lidí, pro něž jsou tyto technologie celý svět. Tedy virtuální svět. Odejít od počítače je pro některé z nich velice nepřijemnou záležitostí, která je jen vytrhuje od surfování na síti, od chatování nebo od počítačových her. A mobilní telefony? Ty se pro nás všechny staly nezbytnou součástí našeho života. Tak nedílnou, že mám někdy dojem, že svět se změnil v jednu velkou telefonní budku. Víte, že vědci došli k závěru, že lidská anatomie zřejmě brzy zaznamená změny? Především palce na rukou se budou vyvíjet a měnit, aby se přizpůsobily potřebám pro jejich nejčastější činnost – pro rychlé psaní SMS.

A pak je tu druhé rozhlédnutí kolem nás. Ani nemusíme znát statistiky, abychom sami zjistili, že lidí, kteří mají nadváhu nebo jsou otlíci, je kolem nás až až. Nedávno jedna novinová zpráva uvedla, že počet obyvatel USA, kteří trpí obezitou či alespoň nadváhou, se blíží 70 %. Ale ani Evropa na tom není o moc líp. Pro příklad můžeme zůstat doma: téměř tři čtvrtiny mužů a více než polovina dospělých žen v České republice mají nadváhu. Přímou obéznicí je skoro 23 % mužů a dokonce 25,6 % žen. A tak se nám vloudila otázka. Co bude dál? Bude člověk za 50 nebo 100 let ještě vůbec chodit (o běhání ani nemluvě)? Nestane se z něj neohrabaný kolos, který se bez dopravní techniky nebude umět přemístit z místa na místo? A bude člověk ještě sportovat? Tyto otázky jsou určitě vodou na mlýn vaší fantazie. Napište nám, jak se podle vás bude člověk pohybovat (a zda se vůbec pohybovat bude) za 50 (a nebo třeba i více) let. Na žánru nezáleží – můžete napsat úvahu, stejně jako povídku, reportáž, zkrátka jakkoliv. Rozsah by neměl být větší než tři stránky, ale kratší příspěvek je lepší. Můžete poslat i kresby nebo vlastní komiks. Své příspěvky do této soutěže nám posílejte průběžně do konce roku, tedy do 31. prosince 2008. Zajímavé příspěvky zveřejníme a pro vylosované účastníky máme připravené zajímavé ceny. Adresu do redakce, kam své dílko pošlete, asi znáte, ale pro pořádek ji připomínáme:

Tiskové oddělení – Junior Sokol,
Česká obec sokolská,
Újezd 450, 118 01 Praha 1

e-mail: junior.sokol@centrum.cz

Pátřejme v kronikách aneb Nashledanou na Strahově

Začátkem letošního roku jsme vás vyzvali, abyste si zahráli na detektivy a pátrali v sokolských kronikách. A o tom, co vás v nich zaujme, nám napsali. Od Dáši Ludáčkové ze Sokola Dobříš jsme postupně dostali dva na sebe navazující příspěvky nazvané Nashledanou na Strahově:

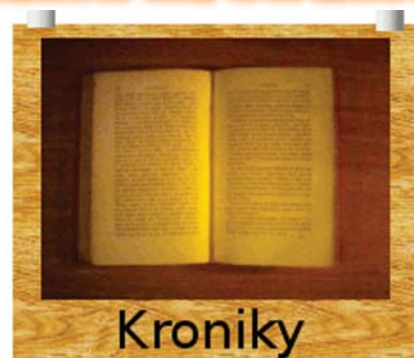
Na akci „Pátřejme v kronikách“ mě upozornila sestra Jana Pinková, bývalá vzdělávatelka naší jednoty. Ona to také byla, kdo mi ukázal sokolskou písničku „Nashledanou na Strahově“ od Jana Seeháka a vyprávěla mi o jejím vzniku.

Byla jsem zvědavá, a tak jsem hledala a hlavně diskutovala s pamětníky té doby – sestrami a bratry naší jednoty. Všichni rádi zavzpomínali na euforii doby vzniku písničky, na Slet Sletů roku 1948 i na fašistické a komunistické represe, kterými prošli.

Dozvěděla jsem se, že XI. všesokolskému sletu předcházelo kromě nácivku i shánění peněz a potravinových lístků, aby se ho cvičenci vůbec mohli zúčastnit. Pořádali zábavné akademie na náradích, hráli divadlo, šili hadrové panenky, které pak prodávali.

Dozvěděla jsem se také, že písnička „Nashledanou na Strahově“ byla složena a věnována našemu Sokolu a původně se jmenovala „Dobříšský pochod“ a vznikla ku příležitosti cesty na zmiňovaný XI. všesokolský slet. Sestra Milena Vlčková mi Dobříšský pochod dokonce ochotně a s chutí zazpívala.

Pro naše cvičence byl tenkrát vypraven z Dobříše zvláštní vlak. Po cestě přistupovali

další sokolci z Malé Hraštic, Nového Knína a Mníšku pod Brdy. Všichni, s kým jsem hovořila, vzpomínali na radostnou atmosféru ve vlaku i na Strahově plnou veselí, zpěvu a optimistických plánů do budoucna.

* * *

Ani mě nenapadlo, co všechno může odstarovat jedna písnička! Navíc písnička poměrně historická. Jedná se o Dobříšský pochod – Na shledanou na Strahově.

Naše Jednota letos slaví 140 let od svého založení. Nic nevyvolalo ale více ohlasu, než moje pátrání za zmiňovanou písničkou. Pamětníci Vsesokolského sletu v roce 1948 se mnou stále rádi vzpomínají, stále si vybavují nové detaily, nacházejí další materiály.

Díky milým besedám s nimi jsem pochopila, proč je „účastnit se sletu“ velká čest. Dnešdávna mi to přišlo jen jako prázdná fráze.

Na XI. všesokolský slet v roce 1948 museli jeho účastníci nejen bravurně zvládnout svoji skladbu, získat peníze a potravinové lístky, ale museli i složit ideové zkoušky! Byly ze čtyř částí: základy sokolství, sokolské dějiny, sokolské zřízení a zpěv! Každá zvlášť byla komisi hodnocena, nakonec byly tyto výsledky sečteny a úspěšný byl pouze ten, kdo z 16 dosažitelných bodů získal alespoň bodů 10! Naše sestra Milena Vlčková (cvičila na sletu s bílými kroužky jako dorostenka) mi zapůjčila brožuru, která byla tenkrát určena pro přípravu dorostu. Byly v ní i otázky ke každé zkoušce! Nedokázaly jsme s mamkou, cvičitelkou, na všechny ani odpovědět a zabralo nám dost času tyto odpovědi nalézt.

Jsem ráda, že jsem měla možnost poznat i něco dalšího o Sokole. Deset let chodím do Sokola, účastním se různých jeho závodů, soutěží, sletů a ani mě nenapadlo, jak málo toho o sokolstvu vím!

Dagmar Ludačková (11 let), Sokol Dobříš

OBSAH

věda = technika

Opeření krasavci	2
Když se řekne...	2
Víte že...	2

hrajeme si (nejen) s češtinou

Knihovnička	3
Kurs Morseovy abecedy	3
Povídka:	
Dvě popelnice	3
Víte, že...	2

pro šikovné ruce a hlavu

Šikovné ruce – Vyrábíme mýdla	4
Sokolská Encyklopedie	4

Opeření krasavci z dalekých krajů

Uvažujete o koupi papouška, ale nechcete naletět pochybným překupníkům? Pokusíme se vám tedy trochu poradit. Vždyť dodržení určitých zásad při nákupu je tím nejlepším předpokladem pro spokojenost a budoucí soužití se zbrusu novým členem rodiny.

Ještě než se vrhnete do zběsílých nákupů, posbírejte co nejvíce vědomostí z literatury, internetu i ze zkušeností chovatelů. Velmi dobře si promyslete, jakého papouška vlastně chcete a co všechno jste ochotni pro něj obětovat. Na prvním místě je dobré si uvědomit, že papoušek není obyčejnou spotřební záležitostí jen na pár měsíců. Vždyť velké druhy se dožívají až mnoha desítek let.

Nejlepší je opatřit si kontakt na několik různých, pokud možno seriózních chovatelů. Dvakrát měř a jednou řež, proto si raději desetkrát ověřte jeho skutečnou úroveň, prověřte si reference (nejlépe nezávislé a z několika různých zdrojů). Na kontakty je samozřejmě nejlepší internet. Inzerát v novinách by vám měl posloužit jen jako první kontakt. Burza exotického ptactva je dobrá leda tak na nákup andulky.

Rozhodně nekupujte prvního ptáka, který vám padne do oka při první návštěvě. Raději si vytvořte s chovatelem určitý vztah – několik návštěv vám totiž pomůže udělat si představu nejen o stavu jeho chovu, zázemí a serióznosti, ale jistě dostanete i mnoho užitečných rad, které vám pomohou vybrat si toho správného mazlíčka právě pro vás. Zcela ideální je, když vám chovatel dovolí sledovat růst mláděte až do okamžiku, kdy je samostatné a schopné odběru.

Kupujte jen ta zvířata, o kterých jste přesvědčení, že jsou v dokonalém stavu. A jak to poznat? Pták musí být dokonale opeřený, aktivní a musí mít svou přirozenou zvědavost. Jakmile kupujete mládě, musí být schopno samo přijímat potravu bez toho, že byste ho ručně dokrmovali. Určitě neposlouchejte obchodníka, který vám tvrdí, že mládě si nejlépe zvykne, když ho budete ještě

pár dní dokrmovat. Jde totiž o podvodníka, kterému se pak velmi lehce argumentuje, že jste si smrt ptáka zavinili sami špatným krmením. V tom lepším případě se vám může stát, že svého miláčka budete dokrmovat až do konce jeho života. Období, ve kterém můžete mládě převést na normální stravu, je totiž docela krátké a laiko-

vi se klidně může stát, že tu správnou chvíli prostě „prošvihne“. Seriózní chovatel vám do ceny papouška obvykle zahrne i základní veterinární vyšetření, o němž by vám měl věnovat alespoň kopii lékařské zprávy.

Téměř na všechny druhy velkých papoušků se vztahuje registrační povinnost podle mezinárodní úmluvy CITES. Legislativní dokumenty si můžete prohlédnout na webových stránkách Ministerstva životního prostředí ČR – www.env.cz. Zde byste také měli zjistit, zda se na druh, který kupujete, registrační povinnost vztahuje či ne. Registrační povinnost v praxi znamená, že dotyčný pták musí být označen nesnímatelným kroužkem s číselným označením podle určité vyhlášky nebo jiným nesnímatelným označením, jako je čip. -jkk-

... kolem planety Země je již docela pěkné smetiště? Od chvíle, kdy byla vypuštěna první umělá družice země – Sputnik – uplynulo víc než půl století a za tu dobu byly do okolí Země vyslány stovky družic a satelitů a zprávy o letu do vesmíru už většinu lidí dnes příliš nevzruší. Vypuštění Sputniku spustilo vesmírné závody, které v roce 1969 vyvrcholily procházkou Američana Neila Armstronga po Měsíci. První televizní satelit byl vpuštěn v roce 1964 kvůli přenosu Olympijských her v Tokiu. Dnes je jich v provozu šest stovek. V okolí Země je dnes přes 12 000 umělých, tedy člověkem vytvořených objektů. Na 11 500 z nich se nachází ve vzdálenosti 800 až 1500 kilometrů od planety, kde mohou poletovat desítky let, než v atmosféře vyhoří. Kvůli kolizím, explozím, ztrátám a technologickému zestárnutí se tak v okolí Země nachází smetiště nákladných telekomunikačních zařízení a milionů jejich trosk.

Když se řekne...

Objevit Ameriku

Asi jste již někdy slyšeli, když se o někom řeklo, že „objevil Ameriku“. Tato okřídlená slova mohou mít dvojí význam: buď učinit objev, který nemá obdoby, nebo prohlásit za něco epochálního, nového, objevného věc už známou. Zatímco první výklad tohoto slovního spojení se asi vybaví málokomu, druhý význam je docela běžně používán a je asi každému jasný. Jak ale toto okřídlené slovní spojení vzniklo?

Svým způsobem za ně může Krištof Kolumbus. Celých 300 let nikdo nepochyboval, že když 28. října 1498 narazil po více než dvouměsíční plavbě na neznámou pevninu, stal se prvním Evropanem a zároveň objevitelem nového kontinentu – Ameriky. A to i přes jeho dva zásadní omyly – prvním bylo, že při přistání u neznámé pevniny byl přesvědčen, že přistál v Indii, i když ve skutečnosti byl na Kubě, tedy na ostrově. Ani po druhé, kdy již opravdu zakotvil přímo na americké pevnině, nepochopil, že objevil nový kontinent. I když tedy Kolumbus sám nevěděl, že nový kontinent objevil, nikdo nepochyboval, že byl prvním Evropanem, který na něm stanul. A tak titul objevitele mu vlastně náležel právem, kdyby ale...

Mohou za to vlastně staré grónské a islandské ságy. Ty byly dlouho pokládány za románové smyšlenky. Ale již v 19. století se přišlo na to, že obsahují mnoho spolehlivých historických zpráv. V těchto ságách se psalo i o tom, že grónští mořeplavci pronikli kolem roku 1000 daleko na západ od Grónska a objevili nové země. A že se pak do neznámých končin vypravili pod vedením Leifa Ericsona jiní odvážní mořeplavci a po návratu popisovali, jak se dostali na neznámé ostrovy a poté po neznámé řece propluli do vnitrozemí velkého kontinentu. Zeměpisce z popisů v ságách vyvodili, že Vikingové z Grónska se dostali na Labrador, na Nový Founland, k ústí řeky sv. Vavřince a dále až k Velkým jezerům. A vyprávění ság dostalo i hmatatelný důkaz, potvrzující jejich pravdivost – v roce 1891 byl na západ od velkých amerických jezer nalezen kamenný pomníček a text na něm potvrzoval přítomnost Vikingů. A objevily se i další archeologické doklady. Dnes je uznáván názor, že grónští osadníci byli od 10. až do 14. století v Americe stálými hosty.

Kolumbus tedy objevil něco, co již bylo objeveno a písemně popsáno dříve. A to již ani nemusíme mluvit o úvahách či tvrzeních (archeologickými důkazy či historickými písemnými záznamy nedoložené), že k Americe již mnohem dříve dopluli staří Feničané či Egypťané, nebo že Kolumbus měl k dispozici mapy či popisy jiných mořeplavců.

NAPIŠTE NÁM!!!

junior.sokol@centrum.cz

Víte, že...

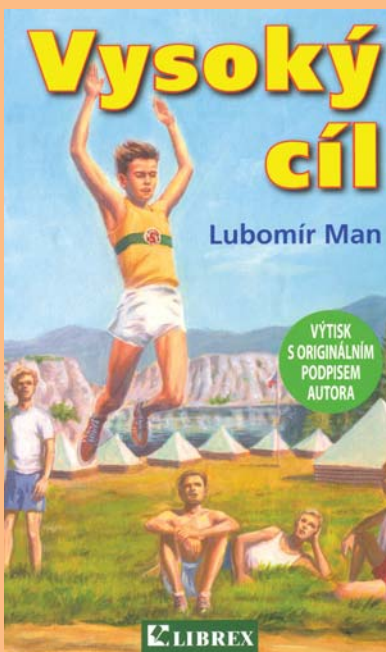

Knihovnička

Vysoký cíl

Lubomír Man, nakladatelství Librex

Chcete si přečíst dobrodružný příběh z prostředí, které možná i vy dobře znáte – z prostředí Sokola? Pak vás zaujme Vysoký cíl, mimořádně úspěšná knížka pro mládež od devíti let. Dokazují to nejen její tři předcházející a rychle vyprodaná vydání, ale i skutečnost, že si ji pro rozsáhlou dramaturgii ve studiu Domino vybral pražský rozhlas. Běh za tramvají, který Martina Rumla a jeho kamarády přivede do sokolského atletického oddílu, jejich boj s chuligánskou bandou ve škole, letní výcvikový tábor se svým strhujícím dobrodružstvím, Martinovo zápolení na Olympiádě mládeže v Praze – to jsou milníky napínavého a zábavným jazykem vyprávěného příběhu, který by si žádní chlapci a děvčata neměli nechat ujít.

Kurz Morseovy abecedy

hrajeme si (nejen) s češtinou

Když se děti v Sokole Komárov připravovaly na Zálesácký závod zdatnosti, učili se i Morseovu abecedu. Lekce jejich kursu postupně zveřejňujeme i pro vás:

2. LEKCE

A	. -	akát
N	- .	národ
R	. - .	rarášek
K	- . -	krákorá

Vylušti:

/ . - . / . - / - . - //
/ - . - / . - . / - - //
/ - . / - - - / . . . //
/ - . - / - - - / . . . / - - //

Napiš morseovkou:

KRK / NOSÍ / NORA / RÁNO / SAKO /
KOSA / MARS / ROSA / TERMOSKA /
KROSNA / RÁKOSNÍK

...předání koček je zdravé? Vědci zjistili, že jejich vibrující bručení může mírnit chronické bolesti lidí a díky němu rychleji srůstají zlomené kosti. Nyní odborníci zkoumají, jak lze využít tohoto poznatku při zraněních.

Dvě Polednice

(pokračování příběhu z č. 6–7/2008)

Na dnešní hodinu češtiny se měly děti naučit libovolnou básničku. Paní učitelka jim dala skoro dva týdny, takže času měly dost. Monika přesto dělala strašně překvapenou, když se jí kamarádky zeptaly, jakou má báseň. Doma se na přípravu vykašlala, a tak se ještě o přestávce narychlo snažila naučit Polednici.

Paní učitelka si s sebou do hodiny přinesla i starý klobouk, ze kterého vřdycky před zkoušením losovala papírky se jmény žáků. Jako první šla na řadu Klára Šedivá, která začala s přesvědčivým přednesem recitovat Sládkovu Křišťálovou studánku. Svůj výkon doprovázela působivými gesty, ale když se dostala ke sdělení, že pod javorový kmen chodí pít ptáci laně, zapomněla zbytek krátké básničky a už jen marně koktala. Paní učitelka ji poslala sednout a něco si poznamenala do bloku.

Pak se vystřídala postupně celá třída. David, který se na rozdíl od Moniky doma připravil, přednesl Dejte mi pastelku od Jana Vodňanského. Byl trochu nervózní a měl strašlivě vykulené oči, až se mu slečny v předních lavicích začaly maličko pošklebovat. Poslední dva zbývali Monika a Pham. Osud tomu snad chtěl – Phamovo jméno bylo z klobouku vytaženo dřív a chlapec

s velmi tmavýma očima odhodlaně předstoupil před tabuli.

Bylo to vlastně poprvé, co ho třída slyšela souvisle hovořit. Většinu dětí proto překvapilo, když slyšely jeho melodický hlas a naprosto perfektní češtinu. Monika seděla na svém místě jako zařezaná, protože Pham si také připravil Polednici. Jak teď ona bude vypadat? Ani jednou se nezakoktal a odvedl perfektní výkon. Kvůli tomu odpornému šikmookému přistěhovalci určitě dostane špatnou známku!

Tleskali mu. Všichni kromě Moniky. Pham samozřejmě zčervenal, ale bylo na něm vidět, že má nevýslovnou radost.

„Mám tu poslední lísteček, tak ... kdopak to bude?“ zalovila paní učitelka s dokonale matoucí tajemnou tvář dneš naposled v klobouku, i když to bylo zbytečné. Monika už se zvedla ze svého místa a pomalu se ploužila před tabuli. „Výborně, Monika. Doufám, že to nejlepší přijde na závěr,“ řekla paní učitelka s jasně patrnou nadějí v hlase.

Monika se trochu zaškaredila a začala si kroutit knoflíkem u svetry. Pak ohlásila: „Polednice.“ Třídou se rozezněl šepot a spousta dětí se uchechtla. Pham nedal na své tváři najevo žádné překvapení. Jen zdvořile čekal.

„U lavice dítě stálo, z plna hrdla mlčelo. Budiž to cikáně mlčelo!“ začala Monika tichým hlasem. „Poledne, v tom okamžení, hmmm, se táta vrátí z roboty. A mně hasne u vaření, pro tebe, ty zlobo, ty! Mlč – hle husar a kočárek, hraj si, dám ti kohouta! ale husar i s kočárem, bum bác letí do kouta.“

To už se smála většina třídy. Paní učitelka z toho bylo těžko u srdce. Mohla dávno Moniku přerušit a buď jí domluvit, nebo ji potrestat, ale myslela si, že pro ni ponížení před celou třídou bude účinnější.

„A zas do hrozného křiku – ‚At' tě bodne sršeň sám! Že na tebe nezbedniku Polednici zavolám! Pojd' si pro něj, Polednice, pojd', vem si ho zlostníka! A tu někdo dveře zlehka odmyká.“ Monika už téměř šeptala. I tak bylo slyšet, jak se jí hlásek třese. „Malá, hnědá, tváře sivé, pod plachetkou osoba, o berličce, hnáty křivé, hlas vichřice podobá. ‚Dej sem dítě!‘ ‚Kriste Pane, hmmm, odpusť hřichy hříšníci! Divže smrt neodvane tu Polednici! Ke stolu se Polednice blíží jako stín, matka hrůzou bere dítě na svůj klín.“

„Tak to už stačí. Běž si sednout, Moniko. To bylo přímo katastrofální.“ Paní učitelka vstala a provázela svou nehodnou žákyni zdrcujícím pohledem. „Řekla jsem, že doufám, že to nejlepší přijde na závěr. Dál od pravdy jsem zřejmě nemohla být. Opravdu katastrofa. Jediná sloka nebyla správně, dokonce ani ta první ne! Dnes je to samozřejmě pětka, Moniko, a pětku budeš dostávat každou hodinu tak dlouho, dokud se nenaučíš celou Polednici, a to bez chybičky. Jasně?“

Monika přikývla a snažila se skrýt, jak jí po tvářích tečou slzy.

Od toho dne se její chování začalo zase zlepšit. Večer, než šla spát, si do svého růžového deníčku nic nenapsala; jen přes celou stránku nakreslila sevřenou pěst s palcem dolů. A to bylo naposled, co deník vůbec použila.

Lenka Khýrová, 17 let, Sokol Dvůr Králové

Masaryk, Tomáš Garrigue
 (* 7. 3. 1850 Hodonín -

+ 14. 9. 1937 Lány)

Tomáš G. Masaryk, český politik a filozof, první československý prezident, se narodil na Moravě, studoval v Brně a pak ve Vídni i v Německu; tam se seznámil se svou budoucí ženou Charlottou Garigue, jejíž jméno připojil ke svému. Stal se univerzitním profesorem, nejdřív ve Vídni, poté v Praze. Nevykládal jen filozofii, podněcoval studenty i širší veřejnost k opravdovějšímu zamyšlení nad současnými životními otázkami. Psal do mnoha novin a časopisů a byl také zvolen za poslance rakouského parlamentu. Vždy pevně hájil názory, o kterých byl přesvědčen. Probojování pravdivého poznání mu bylo nejvyšší hodnotou. Prostudoval české dějiny, důkladně sledoval světovou literaturu a pokoušel se najít a vymezit smysl národních dějin.

V prvních měsících první světové války (r. 1914) odešel z Rakouska a v zahraničí přednášel, psal články a přesvědčoval přední světové státníky, že rakouské mocnářství musí zaniknout a český i slovenský národ si poté vytvoří samostatný stát. Jeho nejbližšími spolupracovníky byli Edvard Beneš a Milan Rastislav Štefánik. V prosinci 1918 zvolilo T. G. Masaryka Národní shromáždění právě vzniklé Československé republiky prezidentem. V roce 1935 se pro vysoký věk úřadu vzdal a za nástupce doporučil Edvarda Beneše.

Aletika

Jedna z definic uvádí, že atletika je soubor tělesných cvičení, založených na přirozeném pohybu člověka. Běhy, skoky a vrhy byly jistě první tělesná cvičení, která člověk každodenně vykonával. Dá se tedy říct, že atletika je nejstarší sport na světě a že dala základ všem dalším sportům. Atletika také byla i při zrodu prvních olympijských her ve starověkém Řecku.

Atletika je dnes vedle fotbalu, basketbalu a tenisu nejrozšířenějším sportem. Může se jí věnovat téměř každý, protože nevyžaduje velké náklady a nabízí široký výběr disciplín, z nichž si každý může vybrat podle svých možností. Rozlišují se dvě hlavní kategorie závodů: běhy (rychlostní, vytrvalostní, překážkový, štafetový) a technické disciplíny (skoky a vrhy). Do atletiky patří i závodní chůze.

Atletika má samozřejmě silné zastoupení i v Sokole, a to jak v oddílech všestrannosti, tak ve výkonnostních a vrcholových sportovních oddílech. V minulosti reprezentovali sokolští atleti naši vlast na olympijských hrách a na tuto tradici navazují i v současnosti – na Olympijských hrách v Pekingu reprezentovali Českou republiku dva atleti, které připravil Sokol Opava. V současnosti je v České obci sokolské registrováno 29 atletických oddílů (konec roku 2007), v nichž je přes 2400 členů..

Šikovné ruce – Vyrábíme mýdla

Mýdlo používáme několikrát denně. A tak bychom neměli podceňovat jeho vliv na naše tělo. Proto musíme mít na paměti, že průmyslově vyráběná mýdla nebo levná s nejistým původem mohou obsahovat chemikálie, které mohou uškodit naší pokožce. Mýdlo si ale také můžeme zkusit vyrobit sami doma. Návod nám může poskytnout knížka Vyrábíme mýdla, která popisuje odlévání mýdla z polotovaru, kterému výrobce říká Hot Pour Transparent Soap neboli horkem lité průhledné mýdlo, které je u nás známější pod názvem glycerinové mýdlo. Vyrábí se z palmového a kokosového oleje, třtinového cukru a glycerinu. Předností tohoto velmi kvalitního mýdla s minimálním obsahem chemikálií je také to, že se dá snadno roztavit a lít do forem, mezi ohradníky apod.

Nástroje a pomůcky:

Budeme potřebovat nádoby na tavení mýdla, nejlépe s dlouhou rukojetí, aby se mýdlo snadno vylévalo a rukojeť nás nepálila do rukou. Můžeme použít i mlékovar, který je výhodný zejména pro rozpuštění hmoty, jež se v něm nezahřeje na více než 100 °C, a tudíž nemůže dojít k jejímu přepalování. Hmotu pak přeléváme do menších nádob, v nichž ji barvíme a přidáváme k ní aroma, můžeme ji i lehce přihřát.

Dále budeme potřebovat míchátko, nejlépe plastové, skleněné nebo dřevěné.

Mýdlovou hmotu budeme lít do forem či na plochu. Formy by měly být určené pro mýdla, ale lze používat i formy na cukroví či čokoládu, jsou-li z měkkého materiálu, aby se z nich mýdlo dalo vytlačit. Pro lítí na plochu potřebojeme podložku (dlaždici, dřevotřísku apod.), kousek linolea nové výroby, které se působením rozdílu teplot neroztahuje a nesmršťuje, a ohradníky nejlépe z hliníkových profilů.

Materiál:

Základní glycerinové mýdlo – bílé a transparentní. Je možné je koupit v různých obchodech, zejména na internetu, a za různou cenu, pravděpodobně jde ale vždy o jediného výrobce z Velké Británie.

Mýdlové vločky – jsou polotovarem pro dnešní průmyslovou výrobu mýdel lisováním za studena. Jsou bílé nebo transparentní, bez aromat. Pro naše účely se hodí

jako levnější doplněk – nedají se tavit, proto se používají celé a prolévají se glycerinovým mýdlem.

Barvítka – používáme zásadně barvy určené do mýdel. Jsou to zpravidla potravinářská barviva rozpuštěná v mýdle. Bývají jenom tři, ze kterých lze namíchat nejrůznější odstíny, můžeme ale používat i přírodní barviva.

Aromata – na trhu se můžeme setkat s několika jejich druhy. Jsou to především čisté přírodní esence, jež jsou zpravidla vyrobeny z přírodních olejů vylisovaných přímo z rostlin. Obdobou těchto esencí jsou přírodně identická aromata, která se získávají z levnějších rostlinných produktů různým mícháním, dokud se nedosáhne podobné vůně, jakou má původní produkt. Třetím druhem jsou aromata syntetická, která se vyrábějí čistě chemicky.

Dekorace – díky průhlednému základu můžeme do mýdla zalévat nejrůznější předměty jako jsou plastové figurky, skleněné valounky, ale i sušené ovoce, listy a květy.

Mýdlo s delfínem

K výrobě tohoto mýdla budeme potřebovat formu s prolisem delfína či jiného obrázku. Postup práce je velmi jednoduchý. Rozpusťme si trochu neprůhledného obarveného mýdla a nalijeme jej do prolisu. Necháme úplně ztuhnout a zalijeme transparentní hmotou, kterou můžeme alternativně lehce barevně tónovat. Dbáme však na to, aby teplota hmoty nepřesáhla 75 °C, aby se delfínek nenatavil a nezakalil celé mýdlo. Vzniklé bubliny odhmrne nožem. Po ztuhnutí mýdlo vyjmeme, necháme několik hodin oschnout a zabalíme do igelitu či celofánu, aby nepřijímalo vzdušnou vlhkost nebo se naopak nevysušovalo.

Vybráno z knihy Vyrábíme mýdla
 vydané nakladatelstvím Grada Publishing

